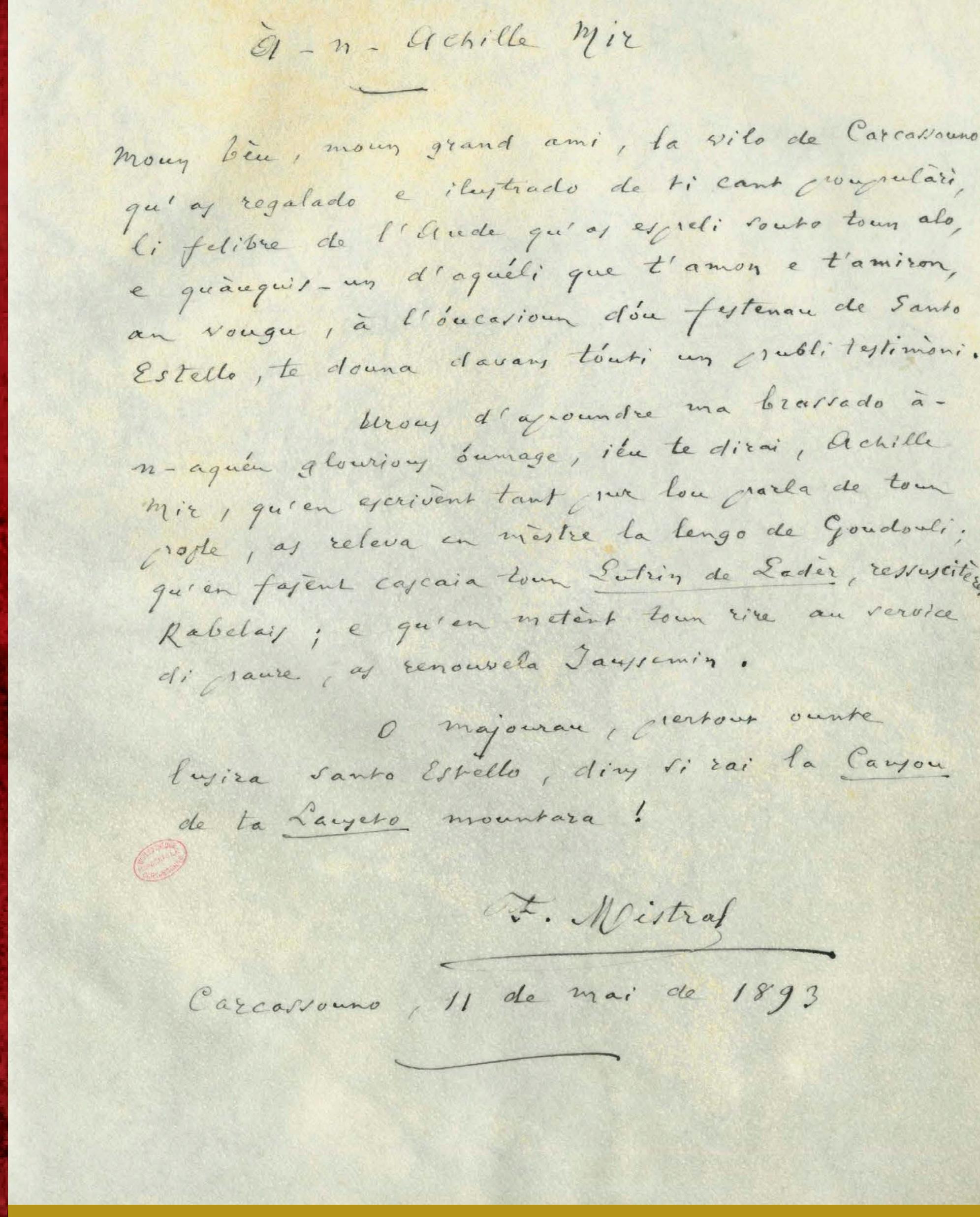

Lo FELIBRITGE

Lo Felibritge es una associacion literària fondada en 1854 per sèt joves poètas provençals (al nombre de sèt coma dins lo grop de la Pleiada al segle 16) qu'an pel cap de restaurar la lenga provençala e de ne codificar l'ortografia.

Frederic Mistral, 1871 (A. D. Aude, N° 134)

Dedicatòria farta per Frederic Mistral a Aquiles Mir, 1893
(Mediateca Carcassona aggjò, Ms 36284)

F. Mistral

Lo Felibritge espelís al castèl de Font-Segunha, a Castèlnòu de Gadanha (Vau Clusa) lo 21 de mai de 1854, jorn de la santa Estèla. *Estèla* fa rampèl a una estèla de sèt branças coma la chifra dels primadièrs. La data del 21 de mai ven la data de referéncia, ont se ten cada an lo congrès dins una vila diferente. Se lo nombre oficial dels *primadièrs* es sèt, la creacion del grop s'apièja de fait sus tres d'entre elis : Mistral, Romanilha e Aubanèl. Lo mot felibre ten una origina fosca, benlèu del mot latin *fellebris*, nenon [de las musas].

Lo Felibritge publica per l'an 1855 *L'Armana provençau*, al biais dels almanacs populars (calendìer, provèrbis, racontes e tèxtes literaris). L'obratge, que fa lo ligam entre fòrma populara e literatura, fa conéisser lo moviment. Mas la manca d'editors en lenga d'òc e los problèmes deguts a l'existéncia de mai d'un sistèma ortografic retardan la capitada. Atal, cal esperar en 1859, amb lo triomf a París de *Mirèio* de Frederic Mistral, per veire lo Felibritge prene la volada.

Las adesions se multiplican. Alara, en 1862, davant l'afluència de las adesions, l'associacion adòpta un estatut tot cortet (7 articles), que, modificat en 1876 (49 articles), ven la sola de totes los autres estatuts. L'organizacion vira a l'entorn de la chifra sèt. A cima de la piramida, 49 felibres (los *majorals*), cooptats a vida, amb al cap lo *capolièr* (Frederic Mistral en primièr); al dejós, cinquanta «manteneires», recrutats sus candidatura e despartits en foncion de lor region d'origina dins d'estructuras qu'an per nom « mantenéncias », que revertan los grangs airals dialectals : Provença, Lengadòc, Aquitània, puèi Lemosin, Auvèrnha, Velai (en relation amb lo creis de l'associacion). Dins las vilas e los departaments, espelisson grops locals nomenats *escòla*, dirigits per unes *capiscòls*.

La figura maja del Felibritge es lo Frederic Mistral que, mercé a sa personalitat e a son òbra, fa autoritat de 1859 a sa mòrt. Nascut lo 8 de setembre de 1830 a Malhana (Bocas de Ròse), Mistral entamena estudis de dreit a Ais de Provença. Embelinat per la Revolucion de 1848, partis son temps entre política e poesia mas, decebut, decidis en 1851 de daissar lo dreit e de se consacrar unicament a las letres. Son poëma, *Mirèio*, raconte de las amors entrepachadas de dos joves (Mirela e Vincenç) de mitans socials desparièrs, pareis en 1859 e marca sa capitada. Obten per son òbra lo prèmi Nobèl de literatura en 1904. De 1878 a 1886, publica *Lou Tresor dòu Felibrige*, un diccionari bilingue provençal-francés, dobèrt a totes los parlars d'Òc, qu'ajuda a la codificacion de la lenga. De mai, Mistral es tanben l'autor de las paraulas de l'imne occitan, *la Copia santa*. Moris a Malhana lo 25 de març de 1914.